

POSTANOWIENIE

13 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska

na posiedzeniu niejawnym 13 grudnia 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa M.G.

przeciwko M.G.1

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej M.G.1

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 30 stycznia 2023 r., V ACa 177/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia pozwanej odpisu niniejszego postanowienia, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego. A.W.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem

skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do przytoczonych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Pozwana wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na wystąpienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego dotyczącego odpowiedzi na pytanie, czy przy obliczaniu substratu zachowku dolicza się wartość stanowiącą różnicę między wartością rynkową nieruchomości a ceną sprzedaży wynikającą z umowy sprzedaży, a także na istnienie potrzeby wykładni przepisów budzących wątpliwości w przedmiotowej sprawie, a to art. 993 k.c. w zw. z art. 995 § 1 k.c. i art. 888 § 1 k.c.

O potrzebie wykładni przepisów prawnych jako przesłance przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania można mówić wtedy, gdy z mającego zastosowanie lub mogącego mieć zastosowanie w sprawie przepisu dekodowane są różne normy prawne, a brak jest wypowiedzi w doktrynie i orzecznictwie, które by te różnice usuwały i wyjaśniały przyczyny ich występowania.

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako na przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania na problem o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygnięty w dotychczasowym orzecznictwie i wymagający pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna jest wnoszona w konkretnej sprawie, to zarówno charakter rozpoznawanego roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Problem sformułowany przez skarżącą nie ma opisanego wyżej charakteru. Przeciwnie, jest osadzony w realiach faktycznych sprawy i nawiązuje do ustalenia, że spadkodawczyni przeniosła na pozwaną umową z 28 stycznia 2013 r. własność nieruchomości we wsi M. powiat s. za ułamek wartości, czemu Sądy przypisały cechy czynności w części pod tytułem darmym. Takie stanowisko zostało przez nie objaśnione z odwołaniem się do art. 993 k.c. i orzecznictwa, w którym podobne sytuacje były już ocenione. Skarżąca dostrzegła sformułowany w nauce pogląd, że spór co do tego, czy dokonane przez spadkodawcę świadczenie ma charakter darowizny, czy też jest świadczeniem spełnianym wzajemnie za inne świadczenie, rozstrzyga sąd rozpoznający sprawę o zachówek, przy czym stosowne ustalenia i wnioski powinny zostać zamieszczone w uzasadnieniu orzeczenia. Sądy obu instancji szczegółowo objaśniły przyczyny, które – w kontekście innych faktów ustalonych w sprawie – zadecydowały o zakwalifikowaniu przez nie umowy nazwanej sprzedażą jako działania w części co do wartości odpowiadającej kwocie 158.517 zł jako darowizny, gdyż wartość zbywanej nieruchomości wynosiła 208.517 zł, a cena ustalona za nią - 50.000 zł. Pogląd, że spadkodawczyni przed śmiercią wyzbywała się majątku na rzecz synowej i jednego z wnuków, by w ten sposób uniemożliwić realizację prawa do zachowku uprawnionym został przez Sądy sformułowany nie arbitralnie, lecz po przytoczeniu okoliczności, na których był oparty.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. oraz – co do kosztów postępowania – art. 108 § 1, art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 2 pkt 6 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2023 r. poz. 1964), orzeczono jak w postanowieniu.

A.W.

[ał]

